

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus quarti scena quarta

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

ACTUS QUARTI

Ἰαμβικοί Τρίμετροι.

ΠΑΣΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΤΡ.

- Εἴτ' ἄνδρα ἦ αὐτῶ π ληθ' ἀποιέναι;
 Οὐδέποτε γ' ἀλλὰ κρείττον ἢ θυδὺς τότε
 Ἀπερθειάσαι γε μάλλον, ἢ χεῖν φράγματ' αἰ,
 Ὅτε ἦ ἑμαυτῶ γ' ἔνεκα νυκὶ λημάτων
 1220 Ἐλκω σε κλητῶσοντα, ἔ γενήσομαι
 Ἐχθρὸς εἴη πρὸς τέτοιον ἀνδρὶ δημότη.
 Ἀπὸς εὐδέποτε γε πλὴν πατείδα καταταχυνῶ
 Ζῶν, ἀλλὰ καλεῖμαι Στρεψιάδην. ΣΤΡ. Τίς ἔσσι;
 ΠΑΣ. Ἐς τ' ἐνὶ τε ἔ νεαν. ΣΤΡ. Μαρτύρομαι,
 1225 Ὅπ' ἐς δὴ εἶπεν ἡμέρας. ἦ λημάτων;
 ΠΑΣ. Τῶν δάδεκα μῶν, ἀς ἔλαβες, ἀνέμην;
 Τὸν φάρὸν ἵππων. ΣΤΡ. Ἴππων; οὐκ ἀκύνετε;
 Οὐ πάντες ὑμεῖς ἴτε με μισθὸν ἵππων κίω;
 ΠΑΣ. Καὶ νῆ Δί' ἀποδώσειν γ' ἐπώμνυς τῶς θεῶς
 1230 τὸ ληθ'. ΣΤΡ. Μὰ Δί' εἰ γὰρ πω τὸτ' ἐξηπίστατο
 φειδωπίδης μοι τ' ἀκατάβλητον λόγον.
 ΠΑΣ. Νῦν δὲ ληθ' τῶτ' ἔξαφ' εἶναι ληθοῖ;
 ΣΤΡ. Τί γ' ἄλλ' ἀνὶ ἀπολαύσαιμι ἦ μαθήματ';
 ΠΑΣ. Καὶ ταῦτ' ἐβελήσεις ἀπομόσαι μοι τῶς θεῶς,
 1235 Ἴν' ἀνὶ κελύσω γ' ἄ σε; ΣΤΡ. Τῶς ποῖος θεῶς;

ΠΑΣ.

vf. 1216. Εἴτα] Venit danista exacturus debita: deinde alius etiam eadem de causa venit; quibus negat se soluturum Strepſiades, quia sint indocti homines & rudes literarum & Philosophiae: tum etiam quia jam Phidippides calleat artem dicendi, nihilque adeo sint effecturi si ipsum in jus vocent.

Ibid. Προίεναι] A πρόναι omitto, largior, ut est in Glossis; a πρόναι prodeō iudem est infinitivus προίεναι. Demosthenes a πρόναι προέσθαι dixit loco προίεναι, contra Dionysiodorum circa finem, ubi etiam de foeneratore sermo est: τίς γὰρ ἐβελήσει τὰ ἐνυτὴ προέσθαι, ὅταν ἔρῃ τὰς μὲν συγγραφαὶ ἀκέραι, ἰσχυρίσθαι δὲ τῶς ποιήσας λόγους; quis enim valet e manibus dimittere bona sua, cum videat Syngraphas quidem fieri irritas, valere autem ejusmodi verba?

vf. 1218. Ἀπερθεριάσαι] Glossae ἀπερθερίω· depudescō, derubescō. id est, Pudorem, sive ruborem, pudoris indicem

depono. Suidas exponit: ἀπαραιρητήσασαι. de qua voce vide Notas ad Alciphronis Epist. 33. Lib. I. Heliodorus Lib. VIII. p. 370. λαθάνει μὲν οἰόμενοι καὶ ἐρυθρίασαι. ἀλισκίμενοι δὲ ἀπαιρητήσασαι. Dicit ergo apud Comicum Danista, fatuus futurum fuisse, si tunc cum primum peteretur ab ipso pecunia, denegasset; nam nunc non cogeretur, hominem popularem flagitationibus suis sibi intantum reddere. Est autem difficile negare peccatis amicis: adeo ut nonnulli promittant, etiam quae praestare non possunt, vel non volunt: quae plane est praepostera humanitas & maxima imprudentia; nam ad extremum sibi infensissimos reddunt illos, quos vana spe lactant: quoniam isti re praefacta non tantum propterea irascuntur, quia vident se delusos, verum etiam quia frustra coluerunt & observarunt promissorem, quamdiu sperabant: & quidem teneriore affectu, quam si initio rem peccitam impetrassent; minus enim

SCENA QUARTA.

Fambici Senarii.

PASIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

- PAS. Ergone quenquam oportet suorum quicquam aliis dare?
 Nunquam sane. sed satius erat tunc statim *cum peterent*
 Deposuisse frontem *negando* potius, quam molestias cepisse;
 Cum nunc etiam ob mea ipsius bona
 1220 Te traho testem citationis, & futurus sum
 Infuper inimicus homini populari.
 Sed nunquam dedecorabo patriam,
 Quoad vixero: verum voco Strepsiadem in jus. STR. Quis iste?
 PAS. Ad veterem & novum diem adesto. STR. Testor,
 1225 In duos eum dixisse dies. Sed quamobrem me citas?
 PAS. Propter duodecim minas, quas accepisti, cum emeris
 Equum illum varium. STR. Equumne? nonne auditis?
 An non omnes vos scitis me odisse rem equestrem?
 PAS. Quin etiam profecto per Deos jurabas te redditurum
 1230 Debitum. STR. Nondum enim certe tunc sciebat
 Mihi Phidippides invictum illum sermonem.
 PAS. Nunc autem ob id inficias ire cogitas?
 STR. Quem enim alium fructum caperem ex illa doctrina?
 PAS. Etiamne haec voles per Deos abjurare, [negare per Deos juratus]
 1235 Ubi ego jussero? STR. Per quos Deos?

PAS.

enim veremur offendere illum, a quo speramus, quam
 illum a quo accepimus: quoniam ille laesus non da-
 bit, iste non potest non dedisse. De talibus promissio-
 ribus loquitur Charinus Terentianus: *Imo id genus est*
hominum pessimum, in denegando modo quails pudor est pau-
lulum: post ubi jam tempus est promissa perfici, tum co-
nditi necessario se aperiunt, & timent, & tamen res cogit
eos denegare. Ibi tum impudentissima eorum oratio est.
Illic ubi opus est non verentur; illic ubi nihil opus est ibi
verentur.

vf. 1222. *Ὀδῶν τε τὴν πατρίδα καταίχυνά*] Hoc ironice dicit, quasi res quaedam esset praeclara, quod Athenienses assidue in foro litigent, a quorum ingenio negat se discessurum Danista, ne dedecori sit patriae; quod fieret scilicet, si Strepsiadem dubitaret in jus vocare. Ita in Avibus vf. 1451. Sycophanta non vult

honestam aliquam artem exercere, veritus ne melior fiat, quam fuerint majores sui, & sic genus suum dedecoret; τὸ γινῶ, inquit, ἢ καταίχυνά πατρίδα ἢ βίῃ στυφανατείν ἐστὶ μοι.

vf. 1225. *Τὸ χεῖμαλ*] Deest *χῆριν* aut *πρὶ*, aut *ἕνεκα*, ut & Scholiastes notat. τὸ autem pro τίνῃ Attice.

vf. 1227. *Ψαρόν*] Hesyeh. *Ψαροί, ποικίλοι, εἶδῶ χεῖμαλ*] item *Ψάρον*, ut ibi scriptum, *ποικίλον, σποδοειδές.*

vf. 1229. *Ἀποδάσσειν γ' ἐπὶ μιν τὰς θεάς*] Supra, vf. 245. *μισθὸν δ' ὄντιν' ἀν' πρῶτην μὲ ὁμῶμά σοι καταδάσσειν τὰς θεάς.*

vf. 1234. *Ἐξῆρον*] Vide ad Plutum vf. 241.

vf. 1235. *Τὸς παῖς θεάς*] Haec a Socrate didicerat.

vf. 246.

C C

- ΠΑΣ. Τόν Δία, τ' Ἐρμῆν, τ' Ποσειδά. ΣΤΡ. Νῆ Δία,
 Κἄν προσκαταθείω γ', ὡς τ' ὀμόσαι, τειώβολον.
 ΠΑΣ. Ἀπόλοι τόνω ἕνα' ἀναδείας ἔη.
 ΣΤΡ. Ἄλοϊ διασημηχθεῖς ὄναιτ' ἀν ἕποσι.
 1240 ΠΑΣ. Οἱ μ', ὡς καταγελαῖς. ΣΤΡ. Ἐξ χάς χρησέ].
 ΠΑΣ. Οὐ τοι μα' τ' Δία τ' μέγαν, ἢ τὸς θεῖς,
 Ἐμῶ καταπροξίξ]. ΣΤΡ. Θαυμασίως ἠόδω θεοῖς,
 Κἄ Ζῆς γελοῖο ὀμνύμετο τοῖς εἰδόσιν.
 ΠΑΣ. Ἡ μὲν σὺ τέτων τῶν χροῶν δώσεις δίκλω.
 1245 Ἄμ' εἴτ' ἀποδώσεις μοι τὰ χροῶν, εἴτε μὴ,
 Ἀπόπεμψον ἀποκρινάμετο. ΣΤΡ. Ἐχε νῦν ἦσυχ].
 Ἐγὼ γ' αὐτίκα ἀποκρινέμεν σοι σαφῶς.
 ΠΑΣ. Τί σοι δοκεῖ δράσειν; ΜΑΡΤ. Ἀποδώσειν σοι δοκεῖ.
 ΣΤΡ. Πῶ ὄτ' ἔτ], ὁ ἀπαιτῶν με τ' ἀργύριον; λέγε,
 1250 Τετὶ τί ὄτι; ΠΑΣ. Τῆθ' ὄτ' ἐπὶ; κέρδοπ].
 ΣΤΡ. Ἐπειτ' ἀπαιτεῖς ἀργύριον τοῖσ' τ' ὄν;
 Οὐκ ἀν ἀποδίλω εἰδ' ὀβολὸν ἀν εἰδενί,
 Ὅς πῖς καλέσειε κέρδοπον τ' κέρδοπ].
 ΠΑΣ. Οὐκ ἄρ' ἀποδώσεις; ΣΤΡ. Οὐχ, ὅσον γέ μ' εἰδένασ.
 1255 Οὐκὲν ἀνύσας πὶ θᾶπτον ἀπολιταργεῖς
 Ἀπὸ τ' θύρας; ΠΑΣ. Ἀπειμι. καίτοι γ' ἴδ', ὅτι
 Θῆσω ἀρυτανεῖ, ἢ μηκέτι ζῶλω ἐγὼ.
 ΣΤΡ. Προσαποβαλεῖς ἄρ' αὐτὰ πρὸς ταῖς δώδεκα.
 Καίτοι σε τῆτό γ' ἐγὼ βέλομαι παθεῖν,
 1260 Ὅπῃ κᾶλιστας βῆθικῶς τ' κέρδοπον.

vf. 1236. Ἐρμῆν] Edd. pristinae Ἐρμῆ sine v. infra 1280. & illac Ἐρμῆν.

vf. 1239. Ἄλοϊ διασημηχθεῖς] Cavillatur danistam tanquam pinguem & crassum hominem. Dicit autem non exigui usus cum fore, si sale perficitur, id est: si ei corium detradum, sale maceretur, ut solent coria, & praeparatur ad usum utris vinarii: quem utrem satis capax dicit fore. Supra, vf. 441. ἀσκόν δέρον idem significat: & in Equitibus vf. 369. δέρω σε θύλακον κλο-

πῆς. ubi Scholia: ἐκδερῶ σε φησὶν, ἄς ἀπὸ τῆ σάμα-
 τὸς σε θύλακον ποιῶσαι, εἰς ὑποδοχὴν κλέμμαι. exco-
 rlabo te, inquit, ut de tuo corpore fiat faccus, in quo con-
 dantur furta. Bibaces etiam & helluones vocantur
 ἀσκοὶ & θύλακοι. Alexis Comicus apud Athenaeum XI.
 p. 470. Ἡτῆσε κῶλον. καὶ λατῶν ἐξῆς πυκνὰς ἑλεψ, κατ-
 αντλεῖ κατὰ τὴν παροιμίαν, αἰσὶ ἀπὸ εὐ μὲν ἀσκός,
 εὐ δὲ θύλακός ἀνθρώπος ἐστὶ. Petit calicem, & ubi ac-
 cepit, crebro haurit, ingerit: atque secundum proverbium,
 siles

- PAS. Per Jovem, per Mercurium, per Neptunum. STR. Ita profecto
Etiamfi insuper deponerem tres obolos, ut jurem.
PAS. Pereas itaque adhuc propter impudentiam.
STR. Sale si perfricetur, melius se habeat iste.
- 1240 PAS. Vah! ut derides. STR. Sex congios capiet.
PAS. Ita me magnus amet Jupiter & Dii,
Ut tu istud haud impune dixeris. STR. Mirifice delector Diis tuis,
Et Jupiter juratus ridiculus est illis, qui aliquid sciunt.
PAS. Nae tu pro his dictis aliquando poenas dabis.
- 1245 Sed redditurus ne sis, an non, pecuniam,
Responde, & me dimitte. STR. Maneas nunc quietus,
Ego enim mox tibi respondebo clare.
PAS. Quid tibi videtur facturus. TEST. Redditurus pecuniam videtur.
STR. Ubi iste est qui a me repetit argentum? dic,
- 1250 Hoc quid est? PAS. Hoc quid sit? κάρδοπος.
STR. Ergone repetis a me argentum qui talis es, & tam rudis?
Non redderem vel obolum cuiquam,
Qui κάρδοπον vocaverit eam, quae est καρδόπη.
PAS. Non itaque reddes? STR. Non, quod ego quidem sciam:
- 1255 Nonne properabis ocyus hinc discedere
Ab janua? PAS. Abibo. scias tamen
Me depositurum prytanea, aut ne vivam amplius.
STR. Perdes itaque & illa una cum duodecim minis.
Quanquam ego nolim hoc tibi evenire,
- 1260 Quia καρδόπην stulte vocasti κάρδοπον.

folet fere homo commodus esse uter & saccus. Antiphanes Comicus apud eundem XII. p. 552. τῶν ἐν δὲ οἰνολογίαν καὶ ἀλγῶν τὰ σάματα ἀσκὸν καλοῦσι πάντες οἱ ἐπιχάρις. Hunc igitur ob temulentiam & crassitiam corporis, utrem vocant omnes indigenae. Sic & danitiam videtur Strepstades ridere, non solum tanquam crassum, verum etiam tanquam multi vini. In Acharn. v. 1001. ἀσκὸν κτησιφάντην ubi Scholia: ἄς σαχὺς καὶ ἀρογύστωρ ὁ κτησιφάν κωμωδίτης.

v. 1240. Ἐξ χάρις] Scribendam χάρις. Scholiastes ad Acharn. v. 960. τὸ δὲ χάρις, ὅτι ἐπὶ μέτρῳ τιθέται, ἀριστοπάται ἄς τὸ, ἔξ χάρις χαρήσαιμ.

v. 1244. Ἡ μὴν] Supra, v. 866. ἢ μὴν σὺ πέποιε τὸ χρέον αὐτ' ἀχίβισ.

v. 1245. Ἀλλ' εἴτε] Euripides in Alceste v. 135. εἰ δὲ ἔτ' ἔστω ἡμψυχῶ γυνή, εἴτ' ἔν' ἄλλαν, εἰδίτην βαλομένην ἄν.

v. 1250. Κάρδοπος] Hoc Socrates docuerat Senem v. 670.